

5.8.2015

Yksikön päällikkö

Helsingin kaupunginmuseon lausunto koskien valtuustoaloitetta Vanhankaupunginkosken padon purkamiseksi

HEL 2014-012194 T 00 00 03

Kaupunginmuseon johtokunta on 24.3.2015 antanut lausunnon Jukka Relanderin valtuustoaloitteesta koskien Vanhankaupunginkosken länsihaaran sulkevan padon purkamista. Kaupunginhallitus on päättänyt palauttaa 11.5.2015 asian uudelleen valmisteltavaksi ja asiasta on pyydetty lausunto kaupunginmuseolta.

Vanhankaupungin alueella on keskeinen merkitys Helsingin kaupungin historiassa. Vanhankaupunginkosken pato on osa Vantaanjokisuun vesi- ja viemärlaitosten muodostamaa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY 2009-kokonaisuutta. Pato on suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa (1998).

Helsingin Vanhakaupunki oli Helsingin kaupungin ensimmäinen sijaintipaikka vuosina 1550–1640, ennen kuin kaupunki siirrettiin nykyiselle paikalleen Vironniemelle. Vanhassakaupungissa on Vantaanjoen rannoilla toiminut vesivoimaa ja vettä käyttäviä tuotantolaitoksia aina 1550-luvulta lähtien. 1860-luvulla Helsingin kaupunki ryhtyi suunnittelemaan Vantaanjoen vesivarojen hyödyntämistä ja vesijohtolaitoksen rakentaminen aloitettiin 1870-luvun alussa. Vantaanjoen suun länsipuolen uoma on padottu kiinteänä osana vesivoimalaitosta, joka otettiin käyttöön vuonna 1876. Voimalaitos on osa ainutlaatuista historiallista teollisuusperintökokonaisuutta, johon kuuluvat voimalan lisäksi mylly ja Kuninkaankartanonsaarella sijaitsevat kaupungin entisen vesilaitoksen rakennukset. Nämä laitosrakennukset ovat vuodesta 1972 toimineet Tekniikan museon käytössä. Länsirannalle sijoittuvat mylly, höyrypumpulaitos ja turbiinipumpulaitos, jotka toimivat nykyään voimalamuseona. Alue on huolellisesti kunnostettu ja merkittävä kulttuuriympäristö on suosittu virkistysalue.

Vanhankaupunginkosken padolla ja voimalaitoksella on merkittävä historiallinen ja teollisuusperintöön liittyvä merkitys, ja ne ovat tärkeä osa alueen kulttuurihistoriallista jatkumoa. Padon purkamisella olisi merkittäviä vaikutuksia maisemaan, joen virtaukseen ja muita, vielä tuntemattomia vaikutuksia mm. jokirantojen rakenteiden kulumiseen tai sedimenttien liikkeelle lähtöön liittyen.

5.8.2015

Yksikön päällikkö

Kaupunginmuseon johtokunta totesi lausunnossaan, että mikäli pato purettaisiin, tuhoutuisi Helsingin syntysijan tuntumassa merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kaupunginmuseon johtokunta ei puoltanut padon purkamista. Kaupunginmuseolla ei ole asiaan uutta täydennettävää johtokunnan lausunnon lisäksi.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Anne Mäkinen
yksikön päällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Postiosoite

PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite

Sofiankatu 4
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu>
seo

Puhelin

+358 9 310 36630

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566